

Nieuwegein

Kadernota 2027

Uitgangspunten voor de meerjarenbegroting 2027 - 2030

Raadsnummer 2026-175

Datum 2 juni 2026

Auteur Ronnie Hunting

Versie definitief

Inhoudsopgave

.....	1
1 Bestuurlijk perspectief	4
2 Financieel perspectief	5
2.1 Meerjarenperspectief.....	5
2.2 Ontwikkelingen vanuit het Rijk en wijzigingen in de raming van de algemene uitkering	5
2.2.1 Ontwikkeling van het BBP.....	5
2.2.2 Maatstafontwikkeling en uitkeringsfactor	7
2.2.3 Overige ontwikkelingen algemene uitkering	9
2.2.4 Meerjarige ontwikkeling van de algemene uitkering	9
2.3 Groei van de gemeente	10
2.3.1 Stelpost en middelen 'De stad groeit mee'	10
2.4 Autonome loon- en prijsontwikkeling.....	13
2.5 Overige financiële uitgangspunten	15
2.6 Bijgesteld meerjarenperspectief.....	15
3 Ontwikkelingen	17
3.1 Bestuur en Dienstverlening	17
3.1.1 Ontwikkelingen bestaand	17
3.1.2 Ontwikkelingen nieuw	18
3.2 Wonen en Economie.....	19
3.2.1 Ontwikkelingen bestaand	19
3.2.2 Ontwikkelingen nieuw	19
3.3 Leefomgeving en Veiligheid.....	21
3.3.1 Ontwikkelingen bestaand	21
3.3.2 Ontwikkelingen nieuw	22
3.4 Vrije Tijd	24
3.4.1 Ontwikkelingen bestaand	24
3.4.2 Ontwikkelingen nieuw	24
3.5 Versterking Eigen Kracht, Ondersteuning en Bescherming	25
3.5.1 Ontwikkelingen bestaand	25
3.6 Bedrijfsvoering	27
3.6.1 Ontwikkelingen bestaand	27
3.6.2 Ontwikkelingen nieuw	28

3.7	Algemene Dekkingsmiddelen.....	29
3.7.1	Ontwikkelingen bestaand	29
3.7.2	Ontwikkelingen nieuw	29
3.8	Verbonden Partijen	30
4	Financieel perspectief geactualiseerd	31
4.1	Voorlopig begrotingssaldo 2027 – 2030	31
4.2	Duurzaam Financieel Evenwicht.....	31
4.3	Nieuwe investeringen	33

1 Bestuurlijk perspectief

Voor u ligt de kadernota 2027. De nota waarmee wij u vragen het college opdracht te geven om langs de geschetste lijnen de programma begroting 2027 – 2030 uit te werken. Voor u als pas aangetreden raad is het de eerste kadernota, tegelijkertijd voor ons, als zittend college de laatste. Dat laatste betekent dat de kadernota weinig nieuwe ontwikkelingen bevat en vooral voortborduurde op de zaken die de afgelopen jaren in gang zijn gezet.

We blijven investeren in de groeiende stad maar zien tegelijkertijd dat het beheer en onderhoud van de bestaande delen eveneens flinke (financiële) inspanningen vragen. Terwijl de situatie in de wereld tot toenemende financiële onzekerheid leidt, die mogelijk ook de gemeentelijke financiën zal raken. Deze ontwikkelingen zijn nog niet altijd in exacte bedragen uit te drukken, maar worden wel in de voorliggende kadernota en de bijlage duurzaam financieel evenwicht voor u geschetst.

Het is daarbij prettig te constateren dat de voorliggende kadernota, op basis van de huidige inzichten, een solide meerjarenbeeld laat zien. Dat komt vooral door de groeiende inkomsten (algemene uitkering en onroerendezaakbelasting) vanwege het feit dat de stad groeit. De nadelige gevolgen van de herijking van de verdeling van het Gemeentefonds voor onze gemeente zijn met 2 jaar uitgesteld. Door deze twee ontwikkelingen is de noodzakelijke ruimte voor genoemde investeringen in de komende jaren beschikbaar en heeft het nieuwe gemeentebestuur straks de ruimte heeft om hun eigen keuzes te maken.

Nieuwegein, 2 juni 2026

2 Financieel perspectief

2.1 Meerjarenperspectief

Het financieel perspectief voor de kadernota 2027 is gebaseerd op de meerjarenbegroting 2026 – 2029 (2025-275), aangevuld met de wijzigingen volgend uit de eerste technische begrotingswijziging 2026 (2026-125).

Het jaar 2030 is nieuw in de aankomende meerjarenbegroting, maar ontwikkelingen richting dit jaar zijn al wel in eerdere documenten benoemd. Het financieel perspectief voor dat jaar gaat in de basis uit van de stand van 2029, aangevuld met effecten uit de investeringsportefeuille en het ingroeimodel Betere Buurten en Beheerplannen. Zoals te zien verslechtert het saldo ten opzichte van 2029, dit wordt met name veroorzaakt door de stijgende kapitaallasten (o.a. onderwijshuisvesting).

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	Meerjarenbegroting 2027-2030			
	2027	2028	2029	2030
Beginstand kadernota 2026				
Stand meerjarenbegroting 2026	1.086	1.253	-162	-2.452
Stand eerste technische wijziging 2026	-708	-576	-461	-461
Saldo na 1e technische wijziging	377	676	-623	-2.913

De beginstand voor deze kadernota is daarmee sluitend in 2027 en 2028, maar negatief vanaf 2029.

2.2 Ontwikkelingen vanuit het Rijk en wijzigingen in de raming van de algemene uitkering

2.2.1 Ontwikkeling van het BBP

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is veruit de grootste inkomstenbron van de gemeente, in Nieuwegein goed voor ongeveer de helft van de baten in de begroting. Door die omvang is de ontwikkeling van de algemene uitkering één van de belangrijkste factoren voor het financieel perspectief van de gemeente.

Sinds 2024 wordt de hoogte en de ontwikkeling van het gemeentefonds bepaald aan de hand het bruto binnenlands product (BBP). Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen twee onderdelen, namelijk:

- **Prijsontwikkeling:** De algemene uitkering wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van de prijsontwikkeling van het BBP in het lopend jaar. Hiermee kan de gemeente de gevolgen van prijsstijgingen opvangen.
- **Volumeontwikkeling:** De algemene uitkering wordt jaarlijks verhoogd op basis van de meerjarig gemiddelde ontwikkeling van het BBP. Dit wordt beschouwd als de groei van de economie en is ruimte die gebruikt kan worden om volume-effecten in de lasten op te vangen, bijvoorbeeld vanwege een groter gebruik van voorzieningen.

De prijsontwikkeling van het BBP is niet vanzelfsprekend gelijk aan de verwachte inflatie en prijsstijgingen waarmee de gemeente geconfronteerd wordt. Dat heeft als risico dat de groei van de algemene uitkering op het gebied van prijscompensatie te

klein kan zijn om het volledige effect van de prijs- en loonontwikkeling op te kunnen vangen. In dat geval zal de volumeontwikkeling gedeeltelijk moet worden gebruikt voor de jaarlijkse stijging van de lonen en prijzen. Andersom kan de BBP-ontwikkeling ook positiever uitpakken dan de loon- en prijsontwikkeling.

Ontwikkeling algemene uitkering

Voor de inschattingen bij deze kadernota maken we gebruik van de prognoses van het centraal planbureau (CPB). In het door hen gepubliceerde centraal economisch plan 2026 (CEP) worden ook de verwachte ontwikkelingen op het gebied van het BBP bijgesteld. De werkelijke berekening van de algemene uitkering kan gemaakt worden op basis van de meicirculaire, één van twee belangrijke circulaires waarin het ministerie van BZK de ontwikkeling van het gemeentefonds bekend maakt. Hierdoor kan de algemene uitkering in de begroting afwijken van de huidige berekening.

Op basis van de ramingen van het CPB komt de prijsontwikkeling van het BBP voor 2026 0,4% hoger uit. Dit werkt structureel door in de uitkering voor 2027 en volgende jaren. Vanaf 2027 is de afwijking ten opzichte van de oude ramingen beperkt.

Ontwikkeling prijs-BBP (%)	2026	2027	2028	2029	2030
Stand CEP 2026	2,90%	2,50%	2,90%	2,50%	2,60%
Stand decembercirculaire	2,50%	2,50%	2,60%	2,50%	2,40%
Vershil	0,40%	0,00%	0,30%	0,00%	0,20%

De volumeontwikkeling van de algemene uitkering wordt bepaald op basis van de gemiddelde groei van het BBP over de afgelopen acht jaar. Doordat er een meerjarig gemiddelde wordt gebruikt zijn deze mutaties over het algemeen beperkter, zoals ook te zien in onderstaande tabel.

Ontwikkeling volume-BBP (%)	2026	2027	2028	2029	2030
Stand CEP 2026	1,91%	1,80%	1,69%	1,54%	2,19%
Stand decembercirculaire	1,91%	1,76%	1,65%	1,54%	2,20%
Vershil	0,00%	0,04%	0,04%	0,00%	0,01%

Het werkelijke effect van deze prijs- en volumeontwikkelingen op de hoogte van de algemene uitkering zal duidelijk worden in de aankomende meicirculaire. Vooruitlopend daarop is een inschatting gemaakt op basis van onze huidige ramingen en de accres-ontwikkeling binnen het gemeentefonds zoals gepresenteerd in de voorjaarsnota van het Rijk.

BBP-ontwikkeling Algemene uitkering (x € 1.000)	2026	2027	2028	2029	2030
Basisbedrag voor bepaling BBP-ontwikkeling	136.847	134.667	141.109	146.909	146.909
Volume BBP 2026	-	-	-	-	-
Prijs BBP 2026	543	543	543	543	543
Volume BBP 2027		53	53	53	53
Prijs BBP 2027		-	-	-	-
Volume BBP 2028			54	54	54
Prijs BBP 2028			429	429	429
Volume BBP 2029				-	-
Prijs BBP 2029				-	-
Volume BBP 2030					-19
Prijs BBP 2030					298
Totaal bijstellingen BBP	543	596	1.079	1.079	1.359

Zoals bovenstaand te zien is er sprake van een toename van de algemene uitkering doordat het prijs-BBP naar boven is bijgesteld in met name 2026 en 2028. Het volume-BBP heeft een beperkt positief effect over de jaren heen.

Deze inschatting is gebaseerd op de BBP-ontwikkeling afgerond op 1 decimaal (zoals gepubliceerd in het CEP). Het Rijk maakt echter gebruik van de niet afgeronde percentages, waardoor de werkelijke ontwikkeling af kan wijken. Hoewel dit gaat om relatief kleine verschillen, kunnen de effecten groot zijn wanneer afgezet tegen de omvang van de algemene uitkering. Daarbij speelt natuurlijk ook dat de BBP-ontwikkeling niet de enige factor is die zorgt voor mutaties op dit onderdeel.

2.2.2 Maatstafontwikkeling en uitkeringsfactor

De verdeling van de algemene uitkering tussen gemeenten is gebaseerd op een diverse set van ongeveer 30 maatstaven en bijbehorende uitkeringsbedragen. Hierbij kan worden gedacht aan het aantal inwoners en woonruimten, maar ook het aantal leerlingen of bedrijven. Wanneer je score op deze maatstaven wijzigt, verandert ook je aandeel van de algemene uitkering. De totale omvang van het gemeentefonds bepaalt de uitkeringsfactor, deze neemt toe of af afhankelijk van het Rijksbeleid en jaarlijkse ontwikkeling van het accres met als gevolg een toe- of afname van de totaal te verdelen middelen onder gemeenten.

Voor het merendeel van de maatstaven wordt gebruik gemaakt van de standen per 1 januari van het lopend jaar. Jaarlijks wordt de verwachting naar de aankomende jaren door ons geprognosticeerd met behulp van de woningbouw- en bevolkingsprognoses. Dit leidt tot mutaties in de hoogte van de algemene uitkering. Allereerst doordat er inmiddels nieuwe (voorlopige) waarden bekend zijn voor 1-1-2026. Dit kan worden afgezet tegen de waarden vanuit het voorgaande jaar en de verwachte groei. Daarnaast wordt ook de verdere groei richting 2027 opnieuw ingeschat en vergeleken met de gemiddelde landelijke ontwikkeling, dit heeft effecten op de ruimte die we beschikbaar hebben en waarschijnlijk ook nodig hebben voor het op peil houden van

het voorzieningenniveau in een groeiende stad. De ontwikkeling van de bijbehorende middelen 'de stad groeit mee' en aanwending hiervan is uiteengezet in de volgende paragraaf.

De werkelijke ontwikkeling in 2025 is hierin opvallend. Waar de landelijk gemiddelde groei van inwoners en woonruimten wordt geschat op respectievelijk 0,5% en 1% per jaar, was deze in Nieuwegein in werkelijkheid ongeveer 2,2% voor het inwonertal en 2,6% voor het aantal woonruimten. Deze stijging is bovendien ook groter dan waar in de inschattingen afgelopen jaar rekening mee werd gehouden. De verwachte groei van de stad wordt hiermee nu ook zichtbaar gerealiseerd in de maatstaven en zelfs iets eerder en meer dan waar in de voorzichtige prognose vanuit werd gegaan. Hiermee neemt de algemene uitkering voor 2026 al verder toe.

Deze bijgestelde basis voor 2026 leidt ook tot een andere verwachte ontwikkelingen in 2027 en verder. Dit effect is gesplitst naar de verwachte landelijke ontwikkeling en de groei die we als gemeente zelf voorzien. Dit is afgezet tegen de groei die we al verwachtte op basis van eerdere prognoses en leidt tot een positieve bijstelling van de algemene uitkering.

Voor de ontwikkeling van de uitkeringsfactor is sterk afhankelijk van de meicirculaire. De voorjaarsnota geeft hier beperkt zicht in. Op basis van de decembercirculaire was al een effect te zien in 2026, dit is via de 1^e technische begrotingswijziging verwerkt (€ 106.000 positief). Verder ontwikkelingen laten nog op zich wachten. De jaarschijf 2030 wordt via deze kadernota nieuw toegevoegd aan het meerjarenperspectief. De stijging van de algemene uitkering ten opzichte van 2029 hangt voor een groot deel samen met de uitkeringsfactor die in dat jaar hoger ligt. Dit wordt veroorzaakt door het toegevoegde accres.

De aanpassingen in de maatstafscores per 1-1-2026, de verwachte landelijk gemiddelde ontwikkeling hiervan en de eigen verwachte aanvullende groei leiden tot een bijstelling van de algemene uitkering. Samen met de toename van het totale gemeentefonds (uitkeringsfactor) leidt dit naar verwachting tot de volgende bijstellingen van de algemene uitkering in de komende jaren ten opzichte van de huidige begroting. Voor 2030 geldt dat wordt vergeleken met 2029 als basisjaar. Hier is dus zowel sprake van groei, als van de reguliere stijging die jaar op jaar te zien is.

Maatstafontwikkeling en uitkeringsfactor algemene uitkering (x € 1.000)	2026	2027	2028	2029	2030
Maatstafontwikkeling	1.523	800	823	1.573	3.508
Aanvullende groei 2027-2030	-	276	451	948	3.200
Uitkeringsfactor (o.a. accres)	-	-	-	-	5.663
Totaal	1.523	1.076	1.275	2.522	12.371

De eerdere en grotere groei dan in de vorige prognoses van de algemene uitkering leidt zoals te zien tot een positieve bijstelling van de algemene uitkering. De aanvullende groei zal worden toegevoegd aan de middelen 'de stad groeit mee'.

2.2.3 Overige ontwikkelingen algemene uitkering

De voorjaarsnota 2026 levert een beperkt aantal ontwikkeling en op waarvan de gevolgen voor het gemeentefonds nu berekend kunnen worden. De grootste effecten komen voort uit de bijstelling van het volume- en prijsaccres op basis van de BBP-ontwikkeling. Het andere punt met al te kwantificeren effect op de algemene uitkering betreft de afrekening van het btw-compensatiefonds (BCF) over 2025.

Het bedrag dat gemeenten meer of minder declareren bij het btw-compensatiefonds leidt tot een bijstelling van het Gemeentefonds en dat heeft weer effect op de hoogte van de algemene uitkering. In 2025 hebben gemeenten meer gedeclareerd bij het BCF en daardoor is het gemeentefonds neerwaarts bijgesteld. Voor Nieuwegein betekent dat een lagere algemene uitkering met een bedrag van € 726.000 in 2026”.

De hoogte van de afrekening in 2025 dient daarnaast als basis voor de meerjarenbegroting. Doordat deze lager is uitgevallen moeten ook de ramingen voor 2026 (€ 400.000) en 2027 (€ 200.000) neerwaarts worden bijgesteld. In de jaren daarna ligt de huidige inschatting al onder het niveau van de afrekening 2025, omdat al rekening is gehouden met een jaarlijkse terugloop. Vanuit deze inschatting wordt het nieuwe begrotingsjaar 2030 ten opzichte van 2029 ook met € 200.000 verlaagd.

Andere actuele ontwikkeling is de herijking van het gemeentefonds. Dit heeft betrekking op de verdeling van het gemeentefonds tussen gemeenten, met als doel om hiermee goed aan te sluiten bij de specifieke kenmerken bij gemeenten en kosten/opbrengsten die daaruit volgen. Dit proces is in 2022 gestart, waarbij via een ingroeimodel (€ 15 korting per inwoner per jaar voor nadeelgemeenten zoals Nieuwegein) gekomen zou worden tot de nieuwe verdeling. Er lopen echter nog onderzoeken naar het nieuwe verdeelmodel en de mate waarin deze een verbetering is ten opzichte van de oude situatie. Zodoende is ook het ingroeimodel tijdelijk onderbroken. Recent is door het Rijk bekend gemaakt dat verdere groei vanaf 2029 zal worden vervolgd. Voor de jaren 2027 en 2028 betekent dit dat de eerstvolgende stap, waarmee we in de begroting rekening hadden gehouden, niet doorgaat. We verwerken de volgende stap wel in 2029, waardoor vanaf dat jaar de raming niet wijzigt.

Tegelijkertijd wordt in het kader van de herijking wel een aanpassing doorgevoerd in de verevening van de inkomsten van gemeenten in het gemeentefonds. Hier vindt in de verrekening een verschuiving plaats tussen de inkomsten uit de OZB en de overige eigen inkomsten van gemeenten.

Deze twee onderdelen met betrekking tot de herijking leiden samen tot een voordelige ontwikkeling van de algemene uitkering in 2027 en 2028 van € 810.000. Vanaf 2029 is het saldo vooralsnog nul.

2.2.4 Meerjarige ontwikkeling van de algemene uitkering

Bovenstaande ontwikkelingen leiden tot een aanpassing van de algemene uitkering ten opzichte van de huidige stand van de begroting. De mutaties ten opzichte van de stand na de eerste technische begrotingswijziging zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Ontwikkeling algemene uitkering (x € 1.000)	2026	2027	2028	2029	2030
Stand algemene uitkering na 1e TW 2026	151.824	154.497	157.332	164.954	164.954
BBP-ontwikkeling	580	760	1.071	610	928
Maatstafontwikkeling	1.523	800	823	1.573	3.508
Ontwikkeling uitkeringsfactor	-	-	-	-	5.663
Groei van de stad (mutatie)	-	276	451	948	3.200
BCF: Afrekening 2025	-726	-	-	-	-
BCF: Begroting o.b.v. afrekening 2025	-400	-200	-	-	-200
Uitstel ingroei herijking gemeentefonds	-	810	810	-	-
Restant (mutaties DU/IU)	1	-0	-0	0	20
Totaal ontwikkeling algemene uitkering	978	2.446	3.155	3.132	13.119
Stand algemene uitkering na Kadernota	152.802	156.943	160.487	168.086	178.073

Zoals te zien is er sprake van een positief effect in de aankomende jaren en neemt de omvang van de algemene uitkering naar verwachting sterk toe. Deze groei wordt veroorzaakt door autonome effecten enerzijds, maar hangt ook sterk samen met de verwachte groei van de stad. Deze worden in lijn met bestaande afspraken apart beschikbaar gehouden om de groei te kunnen bekostigen. Daarnaast zal een deel van deze middelen ook nodig zijn om effecten vanuit loon- en prijsontwikkeling op te kunnen vangen. Daarmee staat deze toename van de algemene uitkering niet gelijk aan een positief effect op de begroting.

2.3 Groei van de gemeente

2.3.1 Stelpost en middelen 'De stad groeit mee'

In het kader van de nota Duurzaam Financieel Evenwicht (2020-401) is bij de begroting 2021 een systematiek opgenomen om de toename van de algemene uitkering als gevolg van de meer dan gemiddelde groei van het aantal inwoners, woonruimten en andere maatstaven in beeld te brengen. Hierbij gaat het om de toename die groter is dan de landelijk gemiddelde groei die via de volume-uitkering wordt toegevoegd aan de algemene uitkering. Tegenover deze extra middelen uit de algemene uitkering staan ook (toekomstige) extra kosten om het voorzieningenniveau op peil te kunnen houden in een stad die sneller groeit dan de landelijke trend. Via deze methodiek worden extra inkomsten en toekomstige lasten inzichtelijk gemaakt.

Uitgangspunten

In de kadernota vorig jaar is een afwegingskader vastgesteld om keuzes te kunnen maken voor de aanwending van de middelen. Daarbij zijn toen de volgende vijf criteria benoemd:

1. 20% van de middelen voor het meegroeien van de stad zijn voor mobiliteitsvraagstukken voortvloeiend uit de Mobiliteitsvisie (2021-067).
2. Binnen de voorstellen met betrekking tot mobiliteitsvraagstukken gaan voorstellen met het oog op lopen, fietsen of openbaar vervoer boven voorstellen die zich richten op het autoverkeer.

3. 60% van de middelen is beschikbaar voor voorstellen die aantoonbaar voortvloeien uit de groei van de stad, die bijdragen aan de pijlers uit de omgevingsvisie en koers sociaal domein (w.o. de extra kosten jeugdzorg en Wmo).
4. Binnen die groep hebben de voorstellen, die bijdragen aan een leefbare en veilige stad, te maken hebben met het behoud van de nabijheid van voorzieningen, en de kwalitatieve versterking van het groen, voorrang.
5. 20% van de middelen is beschikbaar voor de (overige) autonome kostenstijging inclusief de noodzakelijke groei van de personele capaciteit. Onder autonome kostenstijging wordt dan verstaan de kostenstijgingen die onlosmakelijk verbonden zijn met de groei van areaal of extra inwoners en waarvan de kosten niet te relateren zijn aan de hiervoor genoemde pijlers. Voorbeelden daarvan zijn extra formatie bij de stadswinkel voor toegenomen aanvragen paspoorten, rijbewijzen, geboorteaangiften etc., of de toename van de bestaande te onderhouden openbare ruimte wegens het ontstaan van nieuwe woonwijken/-gebieden.

Schematisch ziet de verdeling van de middelen op basis van deze criteria er als volgt uit:

Financiële middelen 2027-2030

Op basis van de nieuwe bevolkingsprognose en andere inschattingen is bepaald in welke mate de stad in de aankomende jaren sneller groeit dan het landelijk gemiddelde. Dit kan financieel worden vertaald naar een nieuwe inschatting voor de hoogte van de algemene uitkering. Dit is vervolgens afgezet tegen de verwachtingen vanuit voorgaande jaren.

Onderstaand is weergegeven hoe de verwachte inkomsten vanuit de algemene uitkering zich ontwikkelen in de komende jaren en hoe dat zich verhoudt tot de huidige ramingen, en welke aanwending in deze kadernota wordt voorgesteld.

De stad groeit mee: omvang stelpost (bedragen x € 1.000)				
Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Beginstand stelpost 'de stad groeit mee'	1.082	2.189	4.054	4.054
Mutatie op basis van ontwikkeling algemene	276	451	948	3.200
Aanwending kadernota 2027	-220	-278	-58	-58
Restant beschikbare middelen 'de stad groeit'	1.138	2.362	4.944	7.196

Ten opzichte van de uitgangspunten uit de begroting 2026-2029 leidt een doorrekening van de meest actuele bevolkingsprognose tot een groei van de

beschikbare- en benodigde middelen om het meegroeien van de stad mogelijk te maken. De beginstand van deze post was na de kadernota 2026 € 1.082.000 in 2027, oplopend tot ruim € 4,0 miljoen in 2029. Op basis van de nieuwe prognoses stijgt het beschikbaar bedrag in 2030 naar bijna € 7,2 miljoen. Daar staat dan de opgave tegenover om de kosten, die samenhangen met de verwachte 5.500 nieuwe inwoners ten opzichte van 2026, op te kunnen vangen. Hierbij gaat het niet alleen om extra voorzieningen, maar ook om aanpassingen aan de bestaande voorzieningen, extra benodigde personele capaciteit en zaken als deelnemersbijdragen aan verbonden partijen op basis van het nieuwe inwonertal.

Als deze bedragen volgens bovenstaande criteria worden verdeeld en rekening wordt gehouden met de voorstellen voor aanwending uit deze kadernota, ontstaat het volgende beeld:

De stad groeit mee: omvang stelpost (bedragen x € 1.000)					
Verdeling naar onderdelen		2027	2028	2029	2030
Groei o.g.v. omgevingsvisie en koers sociaal domein					
	Beginstand na 1e TW 2026	727	1.322	2.358	2.358
	Mutatie ontwikkeling 2027 (60%)	166	271	569	1.920
	Aanwending kadernota 2027	-	-	-	-
	Restant beschikbaar	893	1.593	2.927	4.278
Overige autonome groei					
	Beginstand na 1e TW 2026	128	457	872	872
	Mutatie ontwikkeling 2027 (20%)	55	90	190	640
	Aanwending kadernota 2027	-220	-220	-	-
	Restant beschikbaar	-37	327	1.062	1.512
Mobiliteit					
	Beginstand na 1e TW 2026	227	410	824	824
	Mutatie ontwikkeling 2027 (20%)	55	90	190	640
	Aanwending kadernota 2027	-	-58	-58	-58
	Restant beschikbaar	282	442	956	1.406
	Totaal restant beschikbaar	1.138	2.362	4.944	7.196

Bij alle cijfers moet er rekening mee worden gehouden dat het gaat om prognoses en inschattingen. De werkelijke ontwikkeling en ook de effecten daarvan op de algemene uitkering kunnen afwijken van bovenstaande bedragen. Jaarlijks zal dan ook bij de Kadernota het beeld geactualiseerd worden.

2.3.2 Toename OZB door groei aantal woningen

Door de groei van het aantal woonruimten in de komende jaren verwachten we een toename van de inkomsten uit de onroerendezaakbelasting (OZB). Deze ontwikkeling is niet verrekend met de beschikbare middelen voor 'de stad groeit mee', maar direct ten gunste gebracht van het voorlopig begrotingssaldo. Al neemt dit niet weg dat er ook aanvullende kosten gepaard gaan met de toename van het aantal woonruimten.

Deze inkomstengroei komt boven op de trendmatige ontwikkeling als gevolg van de inflatie, die is opgenomen bij de algemene ontwikkelingen (paragraaf 2.4). Op basis van de prognose van de woningbouw in de komende jaren en de gemiddelde WOZ-waarde ontstaat het volgende beeld van de te verwachten extra opbrengsten:

Toename OZB door groei aantal woningen (bedragen x € 1.000)				
Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Toename OZB door groei aantal woningen	100	432	807	1.127

Dit betreft de bruto-ontwikkeling van de OZB. Het effect van de verrekening van een deel van deze groei met de algemene uitkering is verwerkt in 'de stad groeit mee'.

In het verleden namen we de verwachte toename OZB door groei van het aantal woningen niet mee in de cijfers van de begroting. Daarbij kwamen de extra inkomsten aan het eind van het jaar, na realisatie, in het saldo van de jaarrekening. We stellen voor deze verwachte opbrengsten nu bij de begroting te ramen en ten gunste te brengen van het saldo. Mochten deze opbrengsten in de praktijk tegenvallen dan zal dat in de jaarrekening verantwoord moeten worden.

2.4 Autonome loon- en prijsontwikkeling

Raming van lonen en prijzen

Zoals beschreven bij de BBP-ontwikkelingen ontstaat er door deze systematiek een verschil tussen de ontwikkeling van de algemene uitkering en de verwachte stijging van de lonen en prijzen. Om aan te sluiten bij de reële kostenontwikkeling en daarmee te zorgen dat de koopkracht van de benodigde budgetten binnen de begroting op peil blijft, wordt als uitgangspunt een stijging van de budgetten geraamd die overeenkomt met de verwachte stijging van de lonen en prijzen. Hierbij baseren wij ons op de percentages gepresenteerd in het CEP 2026.

Inschatting 2026

Naast een actuele inschatting voor de meerjarenraming, worden ook verwachte kostenstijgingen voor 2026 herzien. Deze percentages zijn ten opzichte van 2025 nauwelijks gewijzigd, mede doordat voor de loonontwikkeling dezelfde inschatting wordt gehandhaafd als vorig jaar. In het CEP is deze erg laag als gevolg van de nullijn voor rijksambtenaren, terwijl de CAO-gemeenten tot en met 2027 doorloopt en extra kosten met zich meebrengt.

De prijsindex in het CEP is 0,15% hoger, wat ook doorwerkt naar het gemiddelde percentage dat wordt benut voor tarieven en budgetten die onderhevig zijn aan zowel prijs- als loonontwikkeling. Bij de bestuursrapportage 2026 zal worden bekeken welke budgetten moeten worden aangepast als gevolg van hogere prijsstijgingen.

De - voor de actuele prijsstijging - gecorrigeerde budgetten vormen het uitgangspunt voor de begroting 2026. Daarmee heeft deze correctie een structureel effect op de budgetten die bestemd zijn voor doorlopende taken. Indicatief gaat dit om een beperkt effect van € 91.000, dat in de cijfers van de voorliggende kadernota is verwerkt.

Kanttekening hierbij is dat deze prijsstijging is gebaseerd op het CEP, gepubliceerd in februari. De geopolitieke ontwikkelingen van de afgelopen maanden kunnen aanvullende prijsstijgingen als gevolg hebben, zowel op korte als op langere termijn. Op dit moment zijn eventuele effecten hiervan nog niet in te schatten. Daarbij is ook nog maar de vraag of hiervoor zal worden gecompenseerd als dit zich voordoet.

2027 en verder

Voor 2027-2030 wordt voorlopig aangesloten bij de ramingen in het CEP 2026. Voor de aankomende vier jaar zijn de uitgangspunten voor de stijging van de loonvoet en de prijzen als volgt:

Uitgangspunten begroting 2027	2027	2028	2029	2030
Loonvoet sector overheid CEP 2026	4,20%	4,00%	3,60%	3,50%
Gemiddelde prijsstijging CEP 2026	2,70%	2,20%	2,75%	2,35%
Ontwikkeling tarieven	3,30%	3,20%	3,40%	3,00%

De budgetten in de meerjarenbegroting tot en met 2029 zullen worden aangepast om aan te sluiten bij deze ontwikkeling. Omdat er voor deze jaren al een huidige begroting ligt, waarin rekening is gehouden met indexatie, is dit effect kleiner dan in 2030. Dit jaar is - zoals eerder genoemd - nieuw in het meerjarenperspectief en ten opzichte van de stand uit 2029 dus nog niet geïndexeerd. Hier staat tegenover dat ook de ontwikkeling van de algemene uitkering nog niet was meegenomen, deze effecten compenseren elkaar grotendeels.

De ontwikkeling per jaar ziet er als volgt uit. Hierin is indicatief rekening gehouden met de doorwerking van de hogere prijsstijging uit 2026. Hoewel de werkelijke effecten nog niet precies te ramen zijn, is voor een reële begroting het uitgangspunt dat deze gemiddelde toename nodig is om de budgetten op peil te houden.

Budgettair effect uitgangspunten begroting 2027 (x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Loonvoet sector overheid CEP 2026	-450	-573	-1.087	878
Gemiddelde prijsstijging CEP 2026	-1	408	418	3.488
Ontwikkeling tarieven	314	244	588	-2.007
Benodigd voor loon- en prijsontwikkeling	-136	79	-81	2.360

Opvallend is dat de ruimte benodigd voor loonontwikkeling in 2027 tot en met 2029 negatief is. Doordat de loonvoet sector overheid in het CEP 2026 lager ligt dan vorig jaar kunnen de bijbehorende budgetten naar beneden worden bijgesteld. Voor 2030 is er nog een relatief beperkt bedrag nodig om deze budgetten op reëel prijsniveau te brengen. Omdat de huidige CAO in het voorjaar van 2027 afloopt is het nog wel de vraag in hoeverre dit ook toereikend zal zijn. Daarnaast is hier ook te zien dat de relatieve loon- en prijsbijstellingen zeer beperkt zijn, zelfs een stuk lager dan de toename van de algemene uitkering op basis van de BBP-ontwikkeling.

2.5 Overige financiële uitgangspunten

Rentestand

Voor de berekening van de kapitaallasten wordt op dit moment nog gerekend met de uitgangspunten zoals bepaald in de begroting 2026-2029. Dit betekent een rentepercentage van 0,5% in 2027, dat vanaf 2028 oploopt naar 0,75%. De gemeente Nieuwegein heeft in voorgaande jaren een aantal grote en goedkope leningen aangetrokken. Daardoor hebben we op dit moment beperkt last van de opgelopen rente op de kapitaalmarkt. Daarbij is er tot vorig jaar ook minder geleend doordat het investeringsniveau nog relatief laag lag.

Vanwege de voorziene noodzakelijke investeringen in het huidige en de aankomende jaren is de verwachting dat er nieuw kapitaal aangetrokken zal moeten worden. Met de huidige rentestand zal dit leiden tot een oplopend gemiddeld rentepercentage en stijgende werkelijke rentelasten. Dit zal in de begroting worden gekwantificeerd op basis van de bijgestelde investeringsplanning.

Bevolkingsprognose

Leeftijdscategorie	2026	2027	2028	2029	2030
0-18 jaar	12.335	12.638	12.911	13.174	13.460
19-74 jaar	49.149	49.202	50.192	51.392	52.434
75+ jaar	6.773	7.113	7.416	7.679	7.866
Totaal	68.257	68.954	70.519	72.244	73.760

Bovenstaand presenteren wij de geprognosticeerde inwonertallen op basis van het onderzoek dat in november 2025 is uitgevoerd. We blijven inzetten op het toevoegen van woningen waar mogelijk, waardoor ook het aantal inwoners groeit. De financiële kaders worden in grote mate beïnvloed door de groei van het aantal inwoners.

2.6 Bijgesteld meerjarenperspectief

In de voorgaande paragrafen is uiteengezet wat het financieel beginpunt is voor deze kadernota en het meerjarenperspectief. Daar komen effecten bij vanuit de ontwikkeling van de algemene uitkering, welk deel daarvan beschikbaar blijft voor groei en wat naar verwachting benodigd is om de effecten van loon- en prijsstijgingen op te vangen. Zoals in eerdere paragrafen ook al is benoemd, kan het werkelijk effect pas goed worden bepaald wanneer de meicirculaire van het Rijk wordt gepubliceerd. De ontwikkeling van het voorlopig begrotingssaldo is samengevat in onderstaande tabel.

Beginstand kadernota 2027 (x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Saldo na 1e technische wijziging	377	676	-623	-2.913
Totale ontwikkeling algemene uitkering	2.446	3.155	3.132	13.119
Ten gunste van 'de stad groeit mee'	-276	-451	-948	-3.200
Toename OZB door groei woonruimten	100	432	807	1.127
Benodigd voor loon- en prijsontwikkeling	136	-79	81	-2.360
Saldo na algemene ontwikkelingen	2.783	3.733	2.449	5.773

Door de gerealiseerde groei en beperkte aanpassingen als gevolg van loon- en prijsontwikkelingen komt een groter deel van de algemene uitkering ten gunste van het voorlopig begrotingssaldo. Het vertrekpunt van de voorliggende Kadernota begint daarmee met een voorlopig positief saldo van € 1,9 miljoen in 2027 en biedt daarmee dus enige ruimte om kostenstijgingen op andere gebieden of risico's op te vangen.

3 Ontwikkelingen

3.1 Bestuur en Dienstverlening

3.1.1 Ontwikkelingen bestaand

Verkiezingen

We zijn als gemeente wettelijk verplicht om verkiezingen op een professionele manier te organiseren. In de afgelopen jaren is gebleken dat het beschikbare budget voor verkiezingen structureel te laag is. De kosten voor het organiseren van verkiezingen zijn toegenomen door onder andere hogere eisen aan toegankelijkheid en stemlocaties, stijgende kosten voor personeel, stembureauleden en trainingen en hogere kosten voor drukwerk, logistiek en ICT. Hierdoor moest het budget bij elke verkiezing ad hoc worden bijgesteld. Om dit in de toekomst te voorkomen stellen wij voor om het verkiezingsbudget structureel te verhogen met € 50.000.

Projecten Burgerzaken

Burgerzaken staat voor een dubbele uitdaging. Het inwoneraantal van de gemeente Nieuwegein groeit. Het betekent een hogere vraag naar essentiële producten en diensten, zoals paspoorten, identiteitskaarten, rijbewijzen, verhuizingen, geboorte- en overlijdensverwerking. Deze stijging van het aantal aanvragen zorgt daarbij voor een toenemende druk op de dagelijkse processen: wettelijke processen die binnen een vastgelegde termijn moeten worden afgehandeld. Hiervoor is in de eerste technische wijziging 2026 al extra budget aangevraagd.

Daarnaast staat de afdeling voor een aantal inhoudelijke en organisatorische opgaven door een groeiend pakket aan complexe, specialistische taken. Voorbeeld hiervan is de toegenomen eisen op het gebied van de BRP-data kwaliteit en veiligheid. De huidige werkwijze, waarin deze extra taken decentraal en naast de reguliere werkzaamheden (onvoldoende) worden uitgevoerd, is niet langer houdbaar. Door ook structureel daarvoor capaciteit uit te breiden, wordt de noodzakelijke capaciteit en expertise toegevoegd om deze opgaven professioneel, efficiënt en duurzaam te organiseren. Dit is essentieel om de kwaliteit, veiligheid en continuïteit van de dienstverlening te waarborgen in onze snelgroeiende gemeente.

Tot slot vraagt de groei van het aantal inwoners, maar ook het aantal bezoekers van het stadhuis extra capaciteit om deze bezoekers op een goede manier in het stadhuis te ontvangen en verder te helpen.

In totaal gaat het om een uitbreiding met 2,4 formatieplaatsen waarmee een extra budget van € 200.000 structureel gemoeid is. Hierbij stellen wij voor dit ten laste te brengen van de middelen voor de stad groeit mee.

3.1.2 Ontwikkelingen nieuw

Er zijn geen ontwikkelingen die tot een bijstelling in de begroting 2027 leiden.

Programma Bestuur en dienstverlening		2027	2028	2029	2030
	Verkiezingen	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50
	projecten Burgerzaken	€ 200	€ 200	€ 200	€ 200
	dekking uit middelen de stad groeit mee	€ -200	€ -200	€ -200	€ -200
Saldo programma Bestuur en dienstverlening		€ 50	€ 50	€ 50	€ 50

3.2 Wonen en Economie

3.2.1 Ontwikkelingen bestaand

Indexering bijdrage Merwedelij

In 2022 heeft de raad besloten om € 15 miljoen bij te dragen in het regionale bod voor een schaa sprong OV, met de inspanningsverplichting om de geplande woningbouw tot 2030 in de verstedelijkingslocatie Groot Merwede (voor Nieuwegein zijn dat City en Rijnhuizen) te realiseren (raadsbesluit 2022-326). Om dit bedrag te dekken hebben we de volgende mogelijkheden om in ruim tien jaar tijd als volgt naar het benodigde bedrag toe te groeien:

- 50% van het jaarresultaat dat in de algemene reserve landt, te reserveren in de reserve Merwedelij en ontwikkeling Groot Merwede;
- De jaarlijkse opbrengst van het pauzeland schap Galecopperzoom te storten in deze reserve;
- Een deel van de opbrengst OZB over de nieuwbouw in City en Rijnhuizen (is dus extra opbrengst) jaarlijks in deze reserve te storten;
- Indien bovenstaande systematiek onvoldoende dekkingsmiddelen genereert om de bijdrage aan de Merwedelij te financieren dan is de reserve Grondbedrijf de terugvaloptie.

Deze afspraken zijn gelijktijdig in de Kadernota 2024 gemaakt, en in de Begroting 2024 en daaropvolgende P&C documenten verwerkt.

In zijn advies Samen tempo maken op de Merwedelij, adviseert de verkenn er dhr. Riedstra dat: "[...] Alle partijen [...] hun eigen bijdragen moeten (gaan) indexeren om te voorkomen dat er een gat ontstaat tussen de dekking en de kosten over de jaren heen. [...]" (advies 4.4). Rijk en regiobestuurders hebben het advies van dhr. Riedstra een positieve appreciatie gegeven. En de afspraken over indexering zullen ook in de bestuursovereenkomst (BOK) later dit jaar, landen. De gevraagde indexering is nog niet in de begroting van Nieuwegein vastgelegd. Via deze kadernota vragen wij uw raad middels de aangegeven dekkingsmiddelen ook de benodigde indexering bij elkaar te brengen.

Brandmeldinstallaties parkeergarages City

Door de ontwikkelingen van de ABC locatie als onderdeel van de gebiedsontwikkeling City wordt een deel van de huidige parkeergarage aangepast aan de nieuwe situatie. Wijzigingen zijn onder andere het aanbrengen van een brandmeldinstallatie. En mogelijk een brandscheiding tussen P8 en P9 om zodoende te voldoen aan de geldende voorschriften t.b.v. brandveiligheid (zoals geëist in de laatst afgegeven omgevingsvergunning). De totale investering bedraagt € 500.000 en betekent een jaarlijkse kapitaallast van € 55.000.

3.2.2 Ontwikkelingen nieuw

Toekomst Vreeswijk

In Vreeswijk zijn de afgelopen jaren veel winkels en in mindere mate horeca verdwenen. De panden konden tot nu toe zonder vergunning worden omgezet naar bijvoorbeeld wonen/appartementen. Dit is van invloed op de parkeerdruk en op de

levendigheid in de oude kern. In maart 2026 is een voorbereidingsbesluit genomen. Hiermee moeten initiatiefnemers die een pand van functie willen laten veranderen een vergunning bij de gemeente aanvragen, inclusief een parkeertoets.

De periode van het besluit duurt tot maximaal sept 2027. In die periode gaat de gemeente samen met de andere stakeholders in het gebied bepalen hoe de toekomst van Vreeswijk er idealiter uit ziet en welke stappen nodig zijn. Er zal een onderzoek worden gedaan, een visie worden bepaald en er zal een procesbegeleider of 'straatmanager' worden ingehuurd. Om dit proces zorgvuldig te kunnen begeleiden wordt voor beide onderdelen een budget van in totaal € 80.000 incidenteel aangevraagd.

Programma Wonen en Economie		2027	2028	2029	2030
	indexering bijdrage Merwedelijn	p.m	p.m	p.m	p.m
	Brandmeldinstallaties parkeergarages City	€ -	€ 55	€ 55	€ 55
	Toekomst Vreeswijk	€ 80	€ -	€ -	€ -
Saldo programma Wonen en Economie		€ 80	€ 55	€ 55	€ 55

3.3 Leefomgeving en Veiligheid

3.3.1 Ontwikkelingen bestaand

Afronden transitie naar iVRI

Op de hoofdstructuur worden intelligente verkeerslichten (iVRI) de standaard met als doel het sturen en prioriteren van verkeersstromen, vanuit een integrale afweging van doorstroming en verkeersveiligheid. Op deze manier wordt een bijdrage geleverd aan:

- Verbeteren doorstroming nood- en hulpdiensten door het bieden van absolute prioriteit.
- Verbeteren van doorstroming van het fietsverkeer door hen eerder of langer groen te geven.
- Verbeteren van doorstroming van het openbaar vervoer door optimaliseren prioriteit voor OV. Verbeteren van doorstroming voor (duurzaam) logistiek transport door hen eerder of langer groen te geven op belangrijke ontsluitingsroutes.
- Verbeteren van doorstroming van het verkeer in algemene zin.

De overgang naar iVRI is opgenomen in de mobiliteitsvisie 2030. Voor aankomend jaar is de ombouw naar de laatste 2 iVRI's voorzien. Dit vraagt om een investering van € 44.000 (kapitaallasten € 2.300 per jaar) en extra budget voor de noodzakelijke dataverbinding. De kosten hiervoor bedragen € 50.000 per jaar.

Knelpunten verkeersveiligheid

Op basis van meldingen uit de stad, of inzichten die we zelf op doen, herkennen we onveilige verkeerssituaties die vaak met een kleine maatregel te verbeteren zijn. Om dit soort knelpunten op te kunnen lossen, beschikken wij over onvoldoende budget om dit gelijk uit te kunnen voeren. Denk hierbij aan het plaatsen/aanpassen van verkeersborden, paaltjes, belijning, etc. Ook het plaatsen van kleine aanpassingen aan de openbare ruimte zou hieruit gefinancierd kunnen worden. Om die reden stellen wij voor structureel een aanvullend budget van € 50.000 te ramen.

Vorbereidingskrediet 4 grote infrastructuurprojecten

Voor 2028/2029 zijn een aantal infaatregelen in het meerjareninvesteringsplan opgenomen waarbij er grootschalige herinrichtingen moeten worden gedaan aan wegen en fietspaden. Om deze maatregelen uit te kunnen voeren in 2028 en 2029 is in 2027 een voorbereidingsbudget nodig voor de benodigde onderzoeken en voorbereidende werkzaamheden.

Het gaat om de volgende projecten:

- Aanpassing inrichting Batauweg voor het verbeteren van de verkeersveiligheid en inrichting geschikt maken aan maximumsnelheid van 30 km/h.
- Aanpassing inrichting Middenweide voor het verbeteren van de verkeersveiligheid.
- Aanpassing inrichting Heemraadsweide voor het verbeteren van de verkeersveiligheid
- Aanpassing inrichting Noordstedeweg (westzijde brug Doorslag) voor het verbeteren veiligheid fietsoversteek en aanpassen inrichting aan ontwikkeling Zeepfabriek.

Het voorbereidingskrediet bedraagt € 500.000 en de kapitaallasten daarvan (€ 30.000) komen ten laste van de middelen voor de stad groeit mee.

Bestendigen wijkaanpak Nypelsplantsoen

De gemeente werkt samen met andere organisaties (Politie, woningcorporatie, Stichting JOU, e.a.) aan een schoon, heel, veilig en minder ondermijnend Nypelsplantsoen voor en door bewoners. En aan een buurt waar inwoners willen wonen en waar zij zelf (in samenwerking met professionals) een bijdrage aan willen en kunnen leveren.

Door verbindend samenwerken, contact met wijkbewoners en leefbaarheidsgesprekken probeert de gemeente met de Aanpak Nypels inzicht te krijgen in de ernst en complexiteit van de problematiek binnen de flats aan het Nypels.

In deze wijkaanpak is de afgelopen jaren gebruikt van de inzet van een maatschappelijk werker van JOU. Deze persoon is een essentieel onderdeel van de aanpak. De huidige dekking is komen te vervallen en met incidentele middelen voor een jaar (2026) geborgd. Het is essentieel voor de voortzetting van de aanpak dat de capaciteit blijft gewaarborgd. Hiervoor is een budget van € 120.000 structureel benodigd.

3.3.2 Ontwikkelingen nieuw

Inzet middelen NPLV Nieuwegein Leefbaarheid en Wonen

Door het Rijk zijn NPLV Nieuwegein Leefbaarheid en Wonen stimulans gelden toegekend op basis van de bestuurlijke afspraken tussen de Alliantie en het ministerie van VRO (d.d. 24 juni 2025). Deze middelen zijn al ontvangen. Via deze Kadernota zorgen we dat ze op de juiste manier in de administratie landen en wij de budgetten kunnen gaan inzetten. De inzet richt zich daarbij op 1) extra capaciteit en bovenplanse openbare ruimte voor het gebied Herenstraat-Kruyderlaan. Daarbij moet gedacht worden aan verbetering en aanleg langzame verkeersverbindingen tussen Herenstraat en Noordstedeweg en herinrichting van de openbare ruimte in dit gebied. Daarnaast zetten we de middelen in voor de uitvoering van het gebiedspaspoort Merwestein dat later in 2026 zal worden vastgesteld. Hierbij moet onder andere gedacht worden aan kosten ten behoeve van:

- Verkeerskundige onderzoeken naar verkeersintensiteit voor fiets en auto
- Verkeerskundige ontwerpen
- Onderzoek naar de parkeerdruk in de wijk na heropening van het zwembad (2027)
- Ontwerp openbare ruimte door een landschapsarchitect
- En tot slot versterking van de interne capaciteit en inzet van (externe) projectleider(s)

Vaststellen geluidproductieplafond industrieterreinen

De huidig geluid gezoneerde industrieterreinen moeten worden omgebouwd tot industrieterreinen met geluidproductieplafonds. Aangezien dit moet landen in het definitieve omgevingsplan dient dit uiterlijk in 2030 te gebeuren. De incidentele kosten hiervoor bedragen € 30.000. Of er vervolgens structurele kosten zullen zijn is op dit moment nog niet duidelijk.

Nieuwe fietsoversteek Parkhout

Op basis van gesprekken met de besturen van S.V. Parkhout en MHCN over de onveilige verkeerssituatie ter hoogte van de aansluiting van het parkeerterrein en het Parkhout en een aanvullend onderzoek is geconcludeerd dat de huidige situatie voor alle weggebruikers onduidelijk is, en met name voor fietsers onveilig. Daarop is een aantal maatregelen voorgesteld, waaronder het herinrichten van het parkeerterrein en een aparte oversteekplaats voor fietsers. Voor het realiseren van een aparte fietsoversteek wordt een budget aangevraagd van € 400.000 met een jaarlijkse kapitaallast van € 14.000. Wij stellen voor deze ten laste te brengen van de middelen voor de stad groeit mee.

Herinrichten Handelskade tot fietsstraat

In 2027 staat de Handelskade op de nominatie voor groot onderhoud. De Handelskade is onderdeel van het regionaal fietsnetwerk en daarom richten we de Handelskade in als fietsstraat. Hiervoor verleent de provincie Utrecht subsidie en de aanvraag daarvoor wordt z.s.m. ingediend om de grootste kans van slagen te krijgen.

Kosten voor de totale herinrichting bedragen € 1.200.000 en de subsidie maximaal € 800.000 (2/3 deel). Kapitaallasten op basis van 40 jaar afschrijven bedragen maximaal (bij geen subsidie) € 42.000 en € 14.000 bij volledige subsidie. Vooralsnog wordt met dat laatste rekening gehouden. Dekking kan uit de middelen voor de stad groeit mee.

Programma Leefomgeving en veiligheid		2027	2028	2029	2030
	Afronden transitie naar iVRI	€ 50	€ 52	€ 52	€ 52
	Knelpunten verkeersveiligheid	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50
	Bestendigen wijkaanpak Nypelsplantsoen	€ 120	€ 120	€ 120	€ 120
	Inzet middelen NPLV Nieuwegein Leefbaarheid en Wonen				€ -
	Herenstraat - Kruidlerlaan	€ 116	€ 116	€ 116	€ -
	Merwestein	€ 153	€ 153	€ 153	€ -
	dekking middelen NPLV	€ -269	€ -269	€ -269	€ -
	Vaststellen geluidproductieplafond industrieterreinen	€ -	€ -	€ 30	pm
	Nieuwe fietsoversteek Parkhout	€ -	€ 14	€ 14	€ 14
	dekking uit middelen de stad groeit mee	€ -	€ -14	€ -14	€ -14
	Herinrichten Handelskade tot fietsstraat	€ -	€ 14	€ 14	€ 14
	dekking uit middelen de stad groeit mee	€ -	€ -14	€ -14	€ -14
Saldo programma Leefomgeving en Veiligheid		€ 220	€ 222	€ 252	€ 222

3.4 Vrije Tijd

3.4.1 Ontwikkelingen bestaand

Er zijn geen ontwikkelingen die tot een bijstelling in de begroting 2027 leiden.

3.4.2 Ontwikkelingen nieuw

Er zijn geen ontwikkelingen die tot een bijstelling in de begroting 2027 leiden.

3.5 Versterking Eigen Kracht, Ondersteuning en Bescherming

3.5.1 Ontwikkelingen bestaand

Tijdelijke huisvesting Parels van de Wijken

De bouw van nieuwe scholen is niet mogelijk zonder tijdelijke huisvesting voor de leerlingen. In het raadsvoorstel Vitale scholen (2023) is aangegeven dat de kosten voor tijdelijke huisvesting niet zijn opgenomen in het voorstel. In de programmabegroting is aangegeven dat in de kadernota 2027 er inzicht is in de benodigde investeringen.

Onderdeel van de post tijdelijke huisvesting zijn ook investeringen in het onderhoud van de huidige schoolgebouwen tot deze niet meer in gebruik zijn. De komende periode gaan de gemeente en de scholen in onderhandeling over voor wie deze kosten zijn. Standpunt van de gemeente is dat het onderhoud van de schoolgebouwen wettelijk gezien bij de scholen hoort. Tegelijkertijd zijn er geen normen voor de staat van de gebouwen bij terug levering aan de gemeente volgens dezelfde wet. Standpunt van de scholen is dat de kosten voor de gemeente zijn. De totale investeringen zijn ongeveer 24,3 miljoen, waarvan ongeveer 4,2 miljoen voor het onderhoud inclusief het naar het gewenste onderhoudsniveau brengen, zodat deze gebouwen kunnen dienstdoen als tijdelijke huisvesting. Deze kosten van de tijdelijke huisvesting bestaan uit diverse jaarlijkse exploitatiekosten, zoals hergebruik en verplaatsingskosten van tijdelijke units in eigendom, huur tijdelijke units, verhuisvergoedingen en de kosten om de locaties geschikt voor gebruik te maken. Deze zijn naar hun aard als incidenteel aan te merken. Mede daarom stellen wij u voor deze kosten ten laste van de beschikbare reserves te brengen. Welke en voor welk bedrag precies leggen wij in de begroting 2027 aan u voor.

Verder zijn er nog geen middelen geraamd voor de eventuele herontwikkeling van vrijkomende schoollocaties en de herinrichting van het omliggende openbare gebied. We onderzoeken hoe we deze activiteiten kunnen combineren met bestaande werkzaamheden in de stad (werk met werk). Eventuele financiële gevolgen leggen wij dan op een later moment aan u voor.

Personeelsbudget programma Parels van de Wijken

In het raadsbesluit Vitale Scholen is voor de budgetten rekening gehouden met personeelskosten van 3%. Een reservering van 3% personeelskosten is in de praktijk te laag, omdat de ontwikkeling van een kindcentrum een meerjarig en complex proces is dat intensieve en zorgvuldige inzet en afstemming vraagt van projectmanagement, beleid, financiën, communicatie en participatie. Om die reden stellen wij voor het doorbelastingspercentage te verhogen van 3% naar 4% aan personeelskosten. De hiermee benodigde investeringen nemen toe met ca. € 1,6 mln., het effect op de jaarlijkse kapitaallasten is ca. € 60.000 en zullen in de komende meerjarenbegrotingen worden verwerkt.

Programmakosten programma Parels van de Wijken

In de programmabegroting zijn tot en met 2029 programmakosten Parels van de Wijken opgenomen. Dit is een budget dat nodig is om kosten te dekken die niet aan investeringen kunnen worden doorberekend. Het gaat om een jaarlijks bedrag van €

100.000 ten laste van de reserve Scholen en maatschappelijk vastgoed. Voor het jaar 2030 (en voor de rest van de duur van het programma) moet dit gecontinueerd worden omdat er dan volop gewerkt wordt aan het programma.

Indexering investeringskredieten Parels van de Wijken

De budgetten voor de ontwikkeling van de kindcentra en de middelbare school zijn vastgeklikt op het raadsbesluit van november 2023 (RBS 2023-292). Mede doordat de bouwkosten in de afgelopen jaren harder zijn gestegen dan het gemiddelde prijspeil en de afkondiging van nieuwe eisen waaraan scholen moeten voldoen, zijn deze budgetten niet meer toereikend. Wij stellen voor op de kredieten een extra indexering toe te passen van 2,3%. Hiermee stijgen de kredieten met in totaal € 3,9 miljoen en dat betekent extra kapitaallasten ter grootte van € 113.000.

Toename onafhankelijke cliëntondersteuning

Het gebruik (en dus de kosten) van Onafhankelijke Cliënt Ondersteuning (OCO) neemt de afgelopen jaren toe. Er ontstaat meer bekendheid van deze vorm van ondersteuning en de complexiteit van casuïstiek neemt toe. Ook wordt de toegang naar de Wlz moeilijker (een aanzienlijk deel van de OCO betreft ondersteuning bij Wlz aanvragen). Tot slot is het geldende uurtarief vanwege (hoge) indexaties afgelopen jaren gestegen. Om die redenen stellen wij voor het budget voor deze activiteit vanaf 2027 structureel met € 30.000 te verhogen.

Ontwikkelingen nieuw

Uitvoering omgevingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed

In de loop van dit jaar (2026) wordt het omgevingsprogramma maatschappelijk vastgoed vastgesteld. Hier zijn wettelijke verplichtingen aan gekoppeld zoals het inrichten van een transparant huurstelsel en het hebben van een centraal makelpunt. Om dit te kunnen inrichten wordt een incidenteel budget van € 50.000 in 2027 aangevraagd.

Programma VEKOB		2027	2028	2029	2030
Tijdelijke huisvesting "parels van de wijken		€ 5.819	€ 9.327	€ -100	€ 1.207
onttrekking aan reserves		€ -5.819	€ -9.327	€ -	€ -1.207
Aanpassen personeelsbudget "parels van de wijken"		€ 60	€ 60	€ 60	€ 60
programmakosten "parels van de wijken"		€ -	€ -	€ -	€ 100
onttrekking reserve scholen en maatschappelijk vastgoed		€ -	€ -	€ -	€ -100
indexering investeringskredieten "parels van de wijken"		€ -	€ 113	€ 113	€ 113
toename onafhankelijke cliëntondersteuning		€ 30	€ 30	€ 30	€ 30
Uitvoering omgevingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed		€ 50	€ -	€ -	€ -
Saldo programma VEKOB		€ 140	€ 203	€ 103	€ 203

3.6 Bedrijfsvoering

3.6.1 Ontwikkelingen bestaand

Langere doorlooptijd invoering nieuw financieel systeem

Er heeft een aanbesteding voor vervanging van het financiële systeem plaatsgevonden. En het gevolg daarvan is dat de gemeente overgaat op een nieuw financieel pakket. Voor die overgang is vorig jaar al budget beschikbaar gesteld maar omdat het een compleet nieuwe applicatie betekent en de overgang met een jaar is uitgesteld zijn extra (incidentele) middelen nodig. Daarbij gaat het om € 311.000 in 2027 en € 263.500 in 2028. Het inverdieneffect als gevolg van de efficiency die gerealiseerd kan worden is reeds in de meerjarenbegroting 2026 verwerkt.

Continuïteit in privacy en informatieveiligheid

We zijn als gemeente wettelijk verplicht om zorgvuldig en veilig om te gaan met persoonsgegevens en informatie. De afgelopen jaren zijn de verplichtingen op het gebied van privacy en informatieveiligheid toegenomen, door onder andere strengere eisen vanuit de AVG, WPG, de noodzaak om DPIA's uit te voeren bij nieuwe of gewijzigde verwerkingen en meer eisen aan informatieveiligheid. Deze ontwikkelingen maken dat de huidige capaciteit binnen de gemeente onvoldoende is om structureel te voldoen aan alle wettelijke verplichtingen en om risico's tijdig te signaleren en te beheersen. Daarom stellen wij voor om een aanvullend structureel budget van €120.000 beschikbaar te stellen. Hierdoor komt en blijft expertise behouden in de organisatie. Met als bijkomend voordeel dat de kosten om de structurele werkzaamheden extern te beleggen een stuk hoger daarmee grotendeels worden voorkomen.

Inhaalactie opschonen data en informatiemanagement

Het op orde krijgen van onze informatie en data (het beheer, toepassen van retentielabels en metadatering) is veel werk, een wettelijke verplichting, maar biedt op de langere termijn veel voordelen. Door omstandigheden is het tempo waarin dit nu wordt opgepakt te laag. Dat heeft mede te maken met achterstanden uit het verleden die niet weggewerkt kunnen worden. Om die oorzaak weg te nemen wordt voorgesteld eenmalig € 50.000 beschikbaar te stellen om op die manier het been bij te trekken.

Beheerssoftware werkplekken

Binnen de gemeente is in 2026 de overgang naar Windows 11 ingezet, waarbij Microsoft Intune wordt gebruikt voor het beheer van werkplekken. In de praktijk is gebleken dat Intune onvoldoende mogelijkheden biedt om werkplekken volledig, veilig en beheersbaar in te richten. Dit geldt met name voor de samenhang tussen werkplekken, applicaties en specialistische hardware zoals printers, vingerscanners en pinterminals. Door deze beperkingen kunnen bepaalde gebruikersgroepen momenteel nog niet over naar Windows 11. Dit leidt tot een verhoogd beveiligingsrisico, omdat zij gebruik blijven maken van een afwijkend en minder goed beheersbaar werkplekconcept.

Met de inzet van aanvullende beheerssoftware kunnen werkplekken, applicaties en randapparatuur op een veilige en consistente manier worden ingericht en beheerd. Dit

maakt een verantwoorde overgang naar Windows 11 voor alle gebruikersgroepen mogelijk. Daarnaast zorgt deze applicatie voor een effectiever en efficiënter beheer van werkplekken en software distributie, wat bijdraagt aan een stabiele, veilige en toekomstbestendige digitale werkomgeving voor medewerkers. De kosten die met deze inzet gepaard gaan bedragen structureel € 70.000.

Identity & Accesmanagement (IAM)

De gemeente Nieuwegein neemt deel aan de VNG-aanbesteding Cyberweerbaarheid. Een van de onderdelen binnen deze aanbesteding betreft de levering van een Identity & Access Management (IAM) oplossing. IAM vormt een essentiële bouwsteen voor het structureel verbeteren van de digitale veiligheid en het beheersen van toegangsrechten tot applicaties, data en systemen binnen de organisatie.

IAM is noodzakelijk om medewerkers, externe inhuur en ketenpartners gecontroleerd en zorgvuldig toegang te geven tot systemen, passend bij hun rol en taken. Dit is van groot belang voor het beperken van beveiligingsrisico's, het voorkomen van ongeautoriseerde toegang en het voldoen aan geldende wet- en regelgeving, zoals de AVG, BIO en de aankomende Cyberbeveiligingswet (NIS2).

Met de inzet van IAM wordt de ondersteuning van werkprocessen veiliger en efficiënter. Toegangsrechten worden centraal beheerd, wijzigingen zijn beter controleerbaar en uitdiensttreding of functiewijzigingen kunnen sneller en foutloos worden verwerkt. Dit verkleint het risico op datalekken en misbruik van accounts en draagt bij aan een robuuste en toekomstbestendige ICT-omgeving. Het afnemen van IAM kosten structureel € 50.000 per jaar.

3.6.2 Ontwikkelingen nieuw

Er zijn geen ontwikkelingen die tot een bijstelling in de begroting 2027 leiden.

Programma Bedrijfsvoering		2027	2028	2029	2030
	Invoering nieuw financieel systeem	€ 311	€ 264	€ -	€ -
	continuïteit privacy en informatieveiligheid	€ 120	€ 120	€ 120	€ 120
	opschonen data en informatiemanagement	€ 50	€ -	€ -	€ -
	beheerssoftware werkplekken	€ 70	€ 70	€ 70	€ 70
	Identity & Accesmanagement	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50
Saldo programma Bedrijfsvoering		€ 601	€ 504	€ 240	€ 240

3.7 Algemene Dekkingsmiddelen

3.7.1 Ontwikkelingen bestaand

Verlaging dividenduitkering BNG

Van de kant van de BNG is bericht ontvangen over de dividenduitkering over het jaar 2025. Deze is € 70.000 lager dan geraamd. Om die reden stellen wij de raming voor de komende jaren met dat bedrag naar beneden bij.

3.7.2 Ontwikkelingen nieuw

Er zijn geen ontwikkelingen die tot een bijstelling in de begroting 2027 leiden.

Programma Algemene Dekkingsmiddelen		2027	2028	2029	2030
	lagere dividenduitkering BNG	€ 70	€ 70	€ 70	€ 70
Saldo programma Algemene Dekkingsmiddelen		€ 70	€ 70	€ 70	€ 70

3.8 Verbonden Partijen

De gemeente Nieuwegein neemt deel in een flink aantal verbonden partijen. De kosten die deze partijen in rekening brengen zijn voor de gemeente verplichte uitgaven. Op basis van de ontvangen begrotingen is voor deze partijen de volgende ontwikkeling in de bijdragen voorzien.

	2027	2028	2029	2030
Afvalverwijdering Utrecht	€ -	€ -	€ -	€ -
Reinigingsbedrijf Midden Nederland	€ -840.000	€ 256.000	€ 667.000	€ 3.991.000
Dekking uit tarieven of egalisatievoorziening	€ 840.000	€ -256.000	€ -667.000	€ -3.991.000
Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht	€ -93.000	€ -97.000	€ -102.000	€ -39.000
GGD regio Utrecht	€ -	€ -	€ -	€ -
Recreatieschap Stichtse Groenlanden	€ 12.000	€ 12.000	€ 12.000	€ 12.000
Omgevingsdienst Utrecht	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Veiligheidsregio Utrecht	€ -	€ -	€ -	€ -
Werk en Inkomen Lekstroom	€ 470.000	€ 470.000	€ 470.000	€ 470.000
Totaaleffect begroting	€ 414.000	€ 410.000	€ 405.000	€ 468.000

De totale kosten voor de gemeenschappelijke regelingen stijgen de komende jaren met zo'n € 410.000. Dat is exclusief de kostenontwikkeling bij de RMN (AVU), die wordt verrekend met de tarieven afvalstoffenheffing en de beschikbare egalisatievoorziening.

We zien dat de uitvoering van de taken op het gebied van belastinginning een stuk goedkoper wordt de komende jaren. De extra € 25.000 voor de omgevingsdienst Utrecht (ODU) hangt samen met de aanvullende opdracht die vanuit de gemeente is verleend voor het uitvoeren van handhavingstaken bij indirecte lozingen.

De kostenstijging bij de WIL heeft te maken met de extra personele capaciteit die nodig is om alle taken uit te kunnen voeren en de verwerking van de CAO.

De desbetreffende begrotingen en ons voorstel voor een eventuele zienswijze zijn inmiddels in de gemeenteraad behandeld.

4 Financieel perspectief geactualiseerd

4.1 Voorlopig begrotingssaldo 2027 – 2030

Opgeteld leiden alle voorstellen uit hoofdstuk 3 tot het navolgende beeld:

Programma	2027	2028	2029	2030
Bestuur en Dienstverlening	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50
Wonen en Economie	€ 80	€ 55	€ 55	€ 55
Leefomgeving en Veiligheid	€ 220	€ 222	€ 252	€ 222
Vrije Tijd	€ -	€ -	€ -	€ -
Versterking Eigen Kracht, Ondersteuning en Bescherming	€ 140	€ 203	€ 103	€ 203
Bedrijfsvoering	€ 601	€ 504	€ 240	€ 240
Algemene Dekkingsmiddelen	€ 70	€ 70	€ 70	€ 70
Verbonden partijen	€ 414	€ 410	€ 405	€ 468
Totaal	€ 1.575	€ 1.514	€ 1.175	€ 1.308

En als we dit dan combineren met de inzichten uit hoofdstuk 2 dan ontstaat het volgende begrotingsbeeld voor de komende vier jaar:

Ontwikkeling begrotingssaldo	2027	2028	2029	2030
stand begroting na 1e technische wijziging	€ 377	€ 676	€ -623	€ -2.913
ontwikkeling algemene uitkering	€ 2.446	€ 3.155	€ 3.132	€ 13.119
ten gunste van de stad groeit mee	€ -276	€ -451	€ -948	€ -3.200
toename OZB door groei aantal woonruimten	€ 100	€ 432	€ 807	€ 1.127
benodigd voor loon- en prijsontwikkeling	€ 136	€ -79	€ 81	€ -2.360
effect Kadernota 2027	€ -1.575	€ -1.514	€ -1.175	€ -1.308
Verwacht begrotingssaldo	€ 1.208	€ 2.219	€ 1.274	€ 4.465

Over de hele linie is er een positief begrotingsbeeld. Het beeld op de langere termijn is ook nog eens (flink) positiever dan in de meerjarenbegroting 2026 (na 1e TW). Dat komt vooral door de te verwachten stijging van de algemene uitkering. Bij dit saldo passen nog wel enkele nuanceringen:

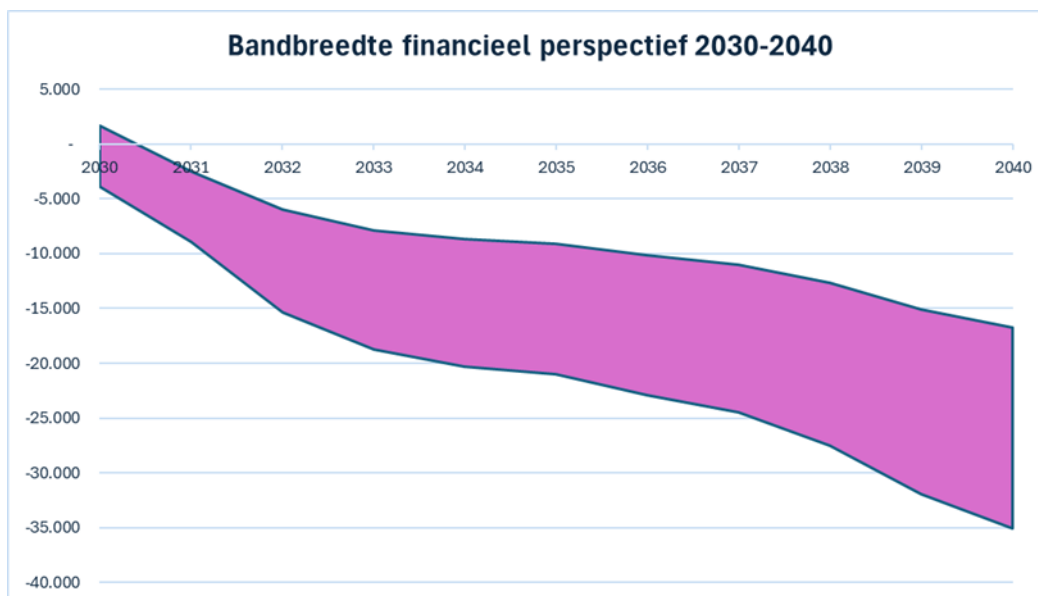
- In de gebruikte prijsindexatie op basis van het CEP 2026 zijn nog niet de effecten van de huidige geopolitieke ontwikkelingen en de mogelijke gevolgen op de prijzen (van met name grondstoffen) opgenomen. Dit kan in het perspectief tot een opwaartse druk op de lasten leiden.
- De rentelasten zijn nog niet aangepast aan de toenemende liquiditeitsbehoefte, onder andere volgend uit het geactualiseerde investeringsprogramma. Dit volgt bij de begroting.
- Zoals eerder aangegeven zijn mogelijke effecten uit een nieuw coalitieakkoord nog niet bekend en dus niet meegenomen.
- Er is in de cijfers nog geen rekening gehouden met de actualisatie van de beheerplannen openbare ruimte. Deze actualisatie is voorzien in de loop van 2027 en heeft waarschijnlijk vanaf 2028 een forse kostenstijging tot gevolg.

4.2 Duurzaam Financieel Evenwicht

Als sluitstuk van het traject sluitende meerjarenbegroting (SMB) is eind vorig jaar een actualisatie van de begroting tot en met 2040 opgesteld. De eerste analyse van dit duurzaam financieel evenwicht (DFE) is op 26 februari aan de gemeenteraad gepresenteerd. De onderliggende analyse is als bijlage bij deze kadernota gevoegd.

Het beeld dat uit die analyse naar voren kwam was dat met name op de langere termijn de begroting onder druk komt te staan. Oplopend van een negatief financieel perspectief in 2030 van € 5 tot € 8 miljoen, naar € 23 tot € 36 miljoen in 2040. Dat heeft enerzijds te maken met de grote hoeveelheid noodzakelijke investeringen om de stad op peil te houden, de financieringskosten daarvan en het feit dat de groeiende uitgaven als gevolg van inflatie niet volledig door de ontwikkeling van de algemene uitkering worden gedekt. Over dat laatste is overigens de VNG in gesprek met het Rijk.

Ten opzichte van dat beeld zien we nu dat het vertrekpunt verbeterd is. Met andere woorden, de bovenkant van de "pluim" schuift hierdoor op naar boven. Dit hangt samen met de toename van inkomsten uit de algemene uitkering zoals opgenomen in deze kadernota. Waar in de analyse DFE gerekend is met uitgaven die meestijgen met deze groei, komt dit in voorliggende kadernota nog niet volledig tot uiting. Omdat ervan uitgegaan moet worden dat deze kosten wel op ons af gaan komen, blijft de onderkant van de geschetste bandbreedte grotendeels gelijk. Dit is geïllustreerd in de onderstaande grafiek:

Op basis van de genoemde analyse zijn we daar ook mee bezig en we komen bij de volgende Kadernota met mogelijkheden om de langere termijn trend bij te buigen.

4.3 Nieuwe investeringen

De voorstellen in hoofdstuk 3 bevatten voor een deel nieuwe investeringen waar uw raad via de begroting 2027 akkoord op geeft. Voor het overzicht treft u deze hieronder in tabelvorm aan:

Kredietaanvragen en -wijzigingen opgenomen in Kadernota		
Programma	Omschrijving	Krediet
Wonen en economie	Brandmeldinstallatie parkeergarages	€ 500.000
Leefomgeving en veiligheid	Roltrappen en lift Raadstede	€ 1.450.000
Leefomgeving en veiligheid	VRI's	€ 44.000
Leefomgeving en veiligheid	Fietsoversteek Parkhout	€ 400.000
Leefomgeving en veiligheid	4 Infraprojecten wegen (voorbereidingskredieten)	€ 500.000
Leefomgeving en veiligheid	Herinrichten Handelskade*	€ 1.200.000
VEKOB/Bedrijfsvoering	Parels van de wijken (personeelskosten)	€ 1.600.000
VEKOB/Bedrijfsvoering	Parels van de wijken (indexering)	€ 3.900.000
Totaal		€ 9.594.000
<i>*Naar verwachting kan € 800.000 worden bekostigd met te ontvangen subsidiemiddelen</i>		